

LEKSIKON MJERNIH VELIČINA

Zvonimir Jakobović. *Školska knjiga, Zagreb 2009.*

U nakladi Školske knjige izdan je 2009. godine *Leksikon mjernih veličina* autora Zvonimira Jakobovića, priznatoga hrvatskog leksikografa i pisca mnogih znanstvenih i znanstveno-popularnih djela. U njegovu se opusu posebno ističe glavnourednički rad na *Tehničkom leksikonu*, koji u strukturnom smislu baštini i Leksikon iz ovoga prikaza. *Leksikon mjernih veličina* logičan je nastavak slijeda koji je autor započeo još 1981. *Leksikonom mjernih jedinica*, a koji je 2008. izašao u svojem četvrtom, obnovljenom izdanju. Naime, dok su mjerne veličine (npr. duljina, vrijeme) objektivna svojstva osnovnih sastavnica materijalnoga svijeta, mjerne su jedinice (metar, sekunda) dogovorene vrijednosti tih veličina, s kojima se postupkom mjerenja uspoređuju ostale veličine.

Na povezanost tih dvaju leksikona upućuju i njihove zajedničke odlike, vidljive već na prvi pogled: džepno izdanje u mekom uvezu, približno jednak opseg, kao i grafičko oblikovanje korica. Pomnijim pregledom tih djela zamjećuje se da su oba namijenjena najširem krugu korisnika, pa stoga pružaju kratku i sažetu informaciju o obrađenim pojmovima, ali i dopunske sadržaje namijenjene boljem upoznavanju pojedinih tema, kao i lakšem snalaženju među njima.

Leksikon mjernih veličina obuhvaća 160 grafički dopadljivo oblikovanih stranica, a u leksikografskom je smislu podijeljen u tri dijela. Prvi se dio sastoji od niza odabranih esejističkih članaka u kojima se na poučan i zanimljiv način daje uvod u tematiku (članak *Mjerne veličine, Mjerenje i mjerne jedinice*), a potom detaljnije obrađuje osebujna mjerna veličina vrijeme, te običajno ili normirano prikazivanje kalendarskih sastavnica i doba dana (članci *Vrijeme, Kalendar, Nadnevak* i *Doba dana*). Uvrštavanjem esejističkih članaka među pragmatično usitnjeno leksikografsko tkivo ovaj se leksikon svrstava uz bok najsuvremenijih internetskih inačica leksikografskih djela, koje korisniku nude nešto više od osnovne informacije.

Drugi dio Leksikona obuhvaća više od 900 abecedno poredanih članaka u kojima se opisuje oko 670 mjernih veličina. Članci su kratki i strogo strukturirani: nakon naslova članka (naziva mjerne veličine) slijede drugi nazivi, naziv na engleskom jeziku, znakovi kojima se označava mjerna veličina, definicija; u nastavku članaka iznimno dolazi najnužnije obrazloženje, a na kraju se članka u pravilu navodi mjerna jedinica predmetne mjerne veličine. Ovakav leksikografski pristup daje iznimnu uporabivost Leksikonu, gotovo kao da se radi o bazi podataka, u kakve danas sve češće zaviruju i učenici i znanstvenici.

U trećem se dijelu Leksikona, u maniri njegove sveukupne praktičnosti za krajnjega korisnika, redom donose abecedno i alfabetsko kazalo znakova, kazalo engleskih naziva, grčki alfabet, te tablični prilog koji obuhvaća mjerne jedinice, njihove predmetke, osnovne prirodne i normirane konstante.

Prema autorovim riječima, *Leksikon mjernih veličina* oslanja se na međunarodne i hrvatske mjeriteljske norme te na suvremenu mjeriteljsku literaturu. Osobitu pozornost autor pridaje hrvatskomu mjeriteljskom nazivlju, koje donosi objektivno poštujući rješenja iz strukovne i školske literature, ali ne zanemaruje ni manje uobičajene, u jezičnom smislu vrijedne nazive. Usporednim nazivljem mjernih veličina na hrvatskome i engleskom jeziku, osigurava se veza s međunarodnim i europskim normama, preporukama i smjernicama iz mjeriteljstva i tehnike, ali i olakšava pretraživanje na Internetu.

Riječ je o vrijednom leksikografskom uratku, iz čije se jezgovitosti i praktičnosti uporabe, u današnje doba preispitivanja uloge leksikografske djelatnosti, štošta dade naučiti.

ZDENKO JECIĆ